

CONVENANT NAZORG: BESLISBOOM

KOP VAN NOORD-HOLLAND

Werkproces Nazorgtafel Kop van Noord-Holland

Datum: juni 2019

Evaluatie: 18 januari 2024

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Uitwerking beslisboom	6
Inhoud van de Nazorgtafel	9
Bijlagen	
Bijlage 1: Begrippenlijst	10
Bijlage 2: Ondertekening	12

1. Inleiding

1.1 Ontwikkelingen Nazorg jongeren uit Justitiële Jeugdinrichting

Jaarlijks verblijven in Nederland een aantal jongeren in een Justitiële Jeugdinrichting (JJl). Om het perspectief van de jongere na verblijf in de JJl te vergroten en de kans op recidive te verminderen is het van belang dat met en voor jeugdigen die uitstromen uit een JJl een plan tot stand komt dat:

- op de persoon is afgestemd: gericht op het bereiken van een stabiele situatie op de voor hem relevante leefgebieden (in elk geval huisvesting, ID-bewijs, werk/school, financiën en zorg);
- sluitend is: de begeleiding en/of zorg vóór, tijdens en na verblijf in de JJl, alsmede na het vervallen van de strafrechtelijke titel gaat naadloos in elkaar over;
- integraal is: op basis van een zo compleet mogelijk beeld, door de inzet, samenhang en afstemming tussen de verschillende betrokken partijen.

In het verzorgen van nazorg speelt de gemeente een belangrijke rol. Immers, de jongere die na zijn straf in een JJl terugkeert in de maatschappij, komt in een gemeente wonen. De rol van de gemeente in het verlenen van nazorg is niet nieuw en op zichzelf staand. De – vaak korte – periode dat de jongere in de JJl verblijft, is in feite een onderbreking in de continue zorgtaak die de gemeente heeft.

In 2009 is een Handreiking nazorg verschenen, waarin trajectberaden zijn geïntroduceerd om de nazorg voor iedere individuele jongere te regelen. In 2014 heeft het ministerie besloten deze handreiking te herschrijven rekening houdend met de transitie jeugd en de komst van het adolescentenstrafrecht. Uitgangspunt hierbij is, dat zowel de justitiepartners als de gemeente een belangrijke rol hebben ten aanzien van het bieden van nazorg aan deze jongeren. De gemeente heeft vanuit de Jeugdwet de regie op het bieden van jeugdhulp. Om een sluitende aanpak te krijgen ten aanzien van nazorg is afstemming met de justitiepartners noodzakelijk gebleken. Daarnaast krijgen jongere en ouders/verzorgers een belangrijke rol in het opstellen van het nazorgplan.

Door bepalingen in de nieuwe Jeugdwet is er een privacy dilemma ontstaan. Er was vooralsnog geen wettelijke grondslag om informatie te delen tussen justitiepartners en de gemeente. Dit betekent dat de trajectberaden zoals die in 2009 landelijk zijn geïmplementeerd vanuit de huidige wetgeving niet meer het meest geëigende gremium zijn om de nazorg aan jeugdige (ex)gedetineerden vorm te geven.

Bij het ontbreken van de wettelijke grondslag heeft het landelijk coördinerend beraad opdracht gegeven om binnen de lokale (gemeentelijke/regionale) zorgstructuur te onderzoeken en te beargumenteren welke informatie en welke persoonsgegevens er noodzakelijk gedeeld moeten worden om tijdig tot een goed en integraal nazorg plan te komen. Daartoe is in 2017/2018 door de Beleidsgroep Nazorg jeugd vanuit het Ministerie van Veiligheid & Justitie een nieuwe handreiking en een 'beslisboom' ontworpen¹. De beslisboom kan worden gebruikt voor het maken van onderlinge werkafspraken tussen lokale/regionale partners die resulteren in samenwerkingsafspraken. In augustus 2019 is middels het besluit (houdende wijziging van het Besluit justitiële en strafvorderlijke gegevens artikel 51c, tweede lid van de Wjsg) vastgesteld dat gemeenten, ten behoeve van de nazorg, strafrechtelijke gegevens mogen ontvangen. Het betreft hier een grondslag voor het eenzijdig (door de Minister aan gemeenten) verstrekken van een beperkte set justitiële gegevens.

¹ De nazorg voor jeugdigen na verblijf in een Justitiële Jeugdinrichting; handreiking ten behoeve van de invulling van werkafspraken van justitiële organisaties en gemeenten, Beleidsgroep nazorg jeugd, april 2018.

Gegevens over de vijf basisvoorwaarden of leefgebieden (werk, school en inkomen, identiteitsbewijs, zorg, schuldhulpverlening en onderdak) kunnen niet op grond van Wjsg worden uitgewisseld, omdat dit geen justitiële gegevens of tenuitvoerleggingsgegevens in de zin van de wet zijn. Op 18 december 2019 is in het besluit, houdende regels over de tenuitvoerlegging van strafrechtelijke beslissingen art 2:7, vastgelegd dat de lokaal opgestelde samenwerkingsafspraken, conform de handreiking ‘nazorg voor jeugdigen na verblijf in een justitiële jeugdinrichting’ grondslag geven voor het uitwisselen van noodzakelijke informatie.

Voor de achtergronden en beschrijving van verschillende vormen van nazorg wordt verwezen naar de hiervoor genoemde Handreiking (update nov. 2022). Gezien bovenstaande ontwikkelingen is gekozen voor een nieuwe benaming van het trajectberaad: **nazorgtafel** (zie ook inhoud nazorgtafel blz. 9).

1.2 Definities

Onder nazorg wordt hier verstaan: de begeleiding die een jeugdige krijgt, tijdens en aansluitend op zijn verblijf in een Justitiële Jeugdinrichting op alle voor hem relevante leefgebieden, totdat er op die leefgebieden een gewenste stabiele situatie is ontstaan.

Onder ‘jeugdigen’ wordt verstaan minderjarigen tussen 12 en 18 jaar en jongvolwassenen (18- tot 23-jarigen) op wie het jeugdstrafrecht/adolescenten strafrecht (ASR) is toegepast en die in dat kader in een Justitiële Jeugdinrichting verblijven of hebben verbleven. Het gaat hier om de leeftijd ten tijde van het plegen van het delict: in de fase van nazorg kan een jeugdige ouder zijn dan 22. In het geval waarin een PIJ²-maatregel is opgelegd naar aanleiding van een delict dat is gepleegd op 22-jarige leeftijd, kan een jeugdige aan het eind van die maatregel 29 jaar oud zijn en dus een jeugdige zoals bedoeld in deze handreiking.

1.3 De beslisboom

Op basis van de lokale situatie, kunnen de betrokken organisaties samen een passend werkproces ontwikkelen. Dit werkproces dient ertoe te leiden dat de benodigde informatie voor een goed integraal nazorgplan (tijdig) ontsloten kan worden, en dat de integrale afstemming op basis van de lokale noodzakelijkheid passend vorm kan krijgen. In het werkproces moet worden gegarandeerd dat er de juiste aandacht is voor:

- een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens (noodzaak, subsidiariteit en proportionaliteit);
- er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de ‘reguliere processen’;
- er wordt zoveel mogelijk afgestemd met de direct bij de jeugdige betrokken professionals, jeugdigen en hun ouders.

Het proces om te komen tot lokale werkafspraken wordt vormgegeven door gebruik te maken van een gezamenlijke ‘beslisboom’ waarmee een zorgvuldige afweging rondom de uitwisseling van informatie en de mate van samenwerking wordt gewaarborgd.

² PIJ = Maatregel Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen

De beslisboom kent een eerste afstemmingsvraag en drie stappen die gezamenlijk door de betrokken organisaties moeten worden doorgelopen. Deze vragen/stappen zijn op de volgende pagina op hoofdlijnen geformuleerd.

Stap 1. Kan afstemming en informatie-uitwisseling via het reguliere proces?

De justitiële ketenpartners voeren hun eigen wettelijke taak en opdracht uit zonder dat er een multidisciplinaire casuïstiekbespreking plaats vindt.

Uitgangspunt is dat de reguliere werkwijze voldoende waarborgen biedt voor een op de persoon afgestemde, sluitende, integrale aanpak voor de jeugdige. Is dat het geval, dan wordt deze werkwijze gehanteerd. De randvoorwaarden om de nazorgdoelstellingen te halen zijn aanwezig, zonder dat er in het kader van nazorg extra uitwisseling van persoonsgegevens nodig is.

Stap 2. Kan afstemming en informatie-uitwisseling met direct betrokken professionals (in een apart nazorgoverleg)?

Indien het reguliere proces onvoldoende waarborgen biedt, komt aan de orde op welke wijze de noodzakelijke afstemming met de gemeente in het kader van nazorg wordt vormgegeven. De vraag is of deze afstemming in de betreffende lokale context gerealiseerd kan worden met jongere en ouders, en direct bij de jeugdige en diens gezin betrokken professionals. Dit is vanwege de privacyoverwegingen te prefereren boven een afstemming met vertegenwoordigers van de organisaties. De professionals kennen de jeugdige persoonlijk en hebben meer inzicht in zijn situatie. Zij hebben reeds een opdracht richting en een ingang bij de jeugdige en/of het gezin. Bovendien vergt een werkwijze met directbetrokkenen een beperkte extra uitwisseling van persoonsgegevens in het kader van nazorg. Deze werkwijze sluit goed aan bij de algehele strekking van de Jeugdwet die bepaalt dat ouders en jeugdige zelf meer betrokken en meer regie moeten krijgen op hun eigen hulpverleningsplan (art 2.1 en 4.1.3 Jeugdwet).

Stap 3. Kan afstemming en informatie-uitwisseling met vertegenwoordigers van organisaties (de werkwijze voorheen in een trajectberaad)?

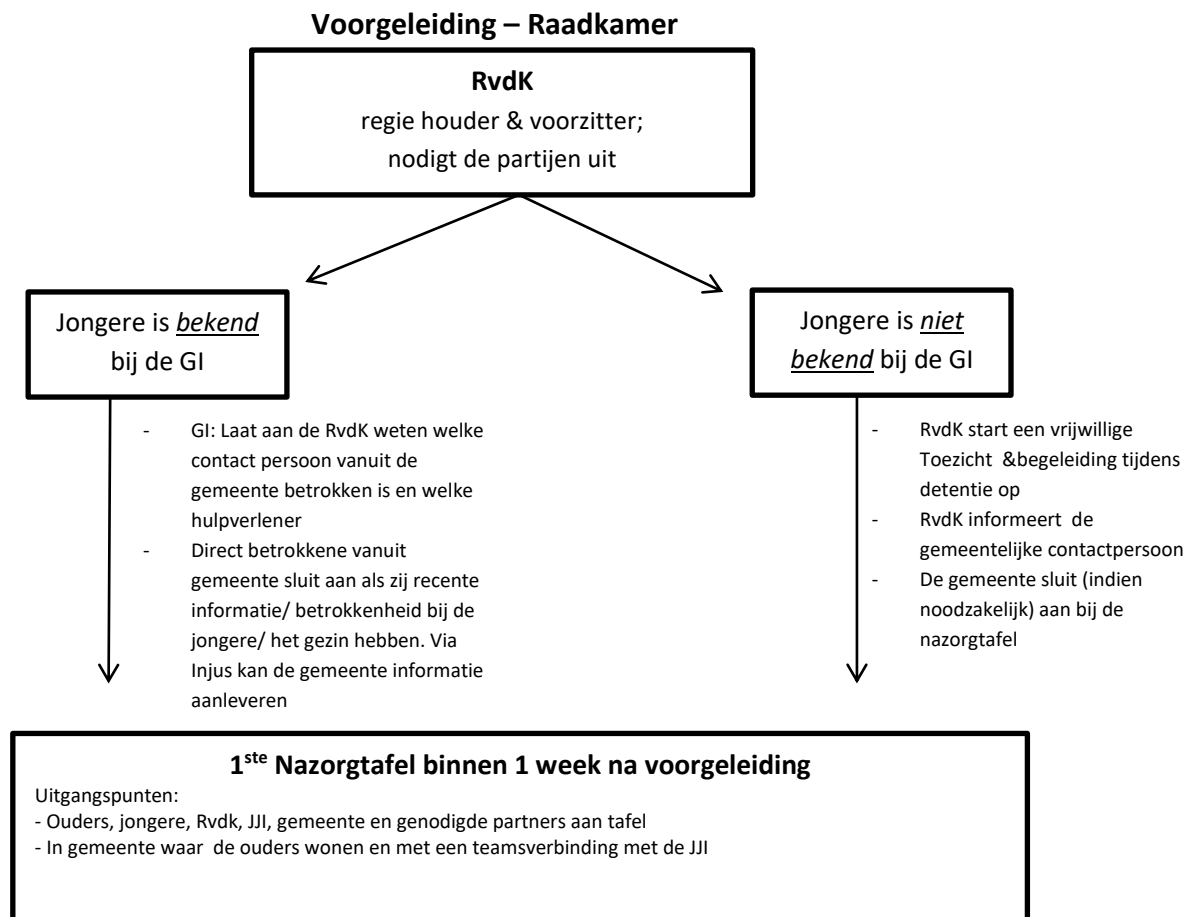
Indien bovenstaande vragen met *Nee* worden beantwoord, is het in de betreffende lokale context blijkbaar noodzakelijk voor het realiseren van de nazorgdoelstellingen om jeugdigen te bespreken in een overleg met vertegenwoordigers van de betreffende organisaties. Vanuit privacy-oogpunt is dit de minst gewenste werkwijze. Door het zorgvuldig doorlopen van bovenstaande stappen kan echter wel de noodzaak van deze werkwijze worden onderbouwd. Er heeft daarmee een zorgvuldige afweging plaatsgevonden.

Op de volgende pagina's is de uitwerking van de beslisboom terug te vinden.

2. Uitwerking beslisboom

2A. Van Voorgeleiding tot vonnis

Het uitgangspunt is dat tijdens de nazorgtafel de direct betrokken professionals aan tafel zitten, ook ouders en jongere (bijvoorbeeld via Teams). Het streven is om 1 week na de voorgeleiding de Nazorgtafel te houden, zodat het advies voor de eerste raadkamer besproken kan worden. In de praktijk blijkt dit gezien de korte tijd moeilijk haalbaar en wordt er, indien bij elkaar komen niet lukt, telefonisch overlegd.

Potentiele partners (naast gemeente)

- Wijkagent
- Jongerenwerker
- Zorgaanbieders

Opmerkingen

- * Er zal een overzicht komen met de telefoonnummers van betrokkenen.
- * Het streven is om alle partijen aan tafel te krijgen. Indien dit niet lukt, zal de informatie vooraf aan het overleg geleverd worden of zal er een vervanger gestuurd worden.
- * RvdK en GI zijn altijd aanwezig bij de Nazorgtafel
- * Indien een jongere geen toestemming geeft aan de gemeente om informatie te delen, is het aan de gemeente om een afweging te maken of ze aanschuiven en wat ze delen (DAT info mag gedeeld worden)

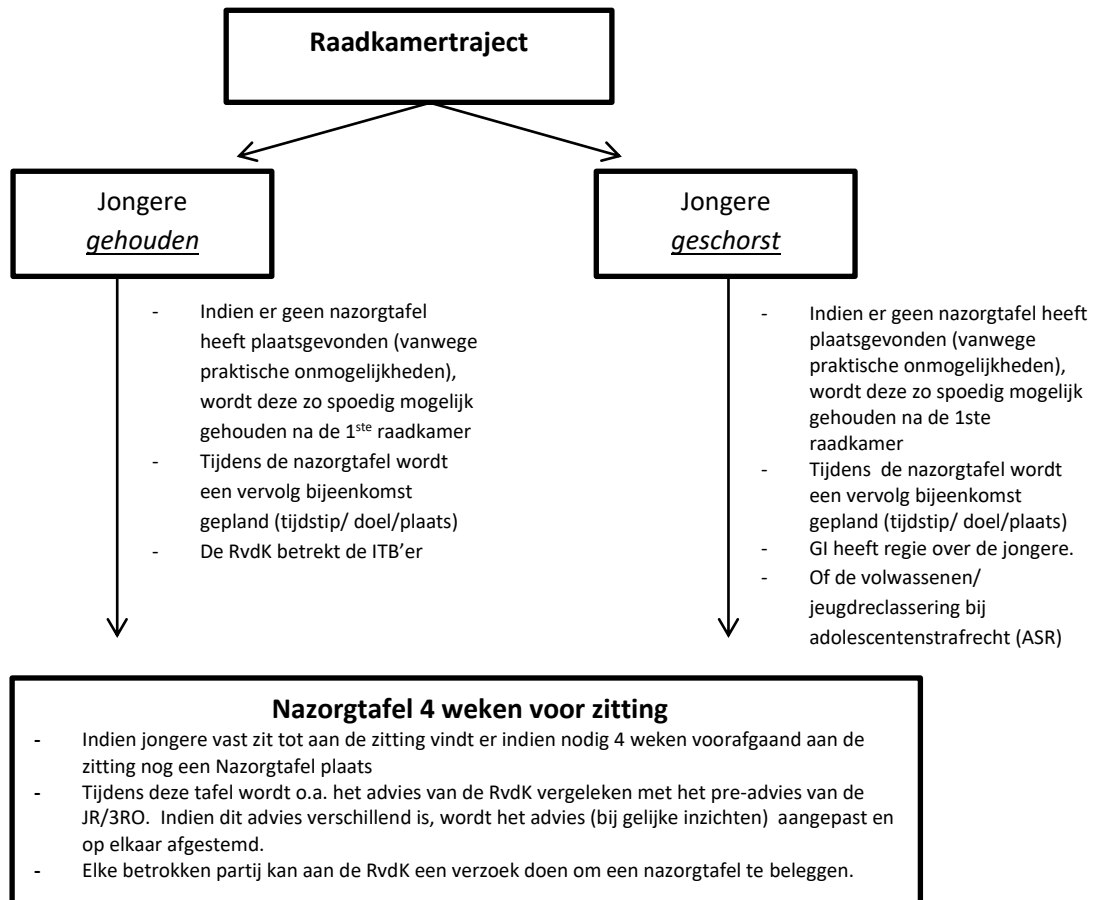
ASR (18+ in JJI)

- 3RO neemt contact op met de RvdK bij advies ASR.
- De adviseur vraagt toestemming aan de jongere. De adviseur sluit aan bij de nazorgtafel.
- Als de jeugdreclassering nog bemoeienis heeft of recent heeft gehad, wordt zij door de RvdK ook uitgenodigd voor de tafel.
- Indien nodig (als bijv. de verwachting is dat een jongere langer blijft vastzitten of als er veel praktische zaken geregeld moeten worden), start de RvdK een Toezicht tijdens detentie.
- Tijdens de nazorgtafel wordt bepaald of en wanneer er een volgend overleg gepland wordt. Indien de jongere tot aan de zitting blijft vastzitten vindt er – indien noodzakelijk - 4 weken voor de zitting nog een Nazorgtafelplaats.

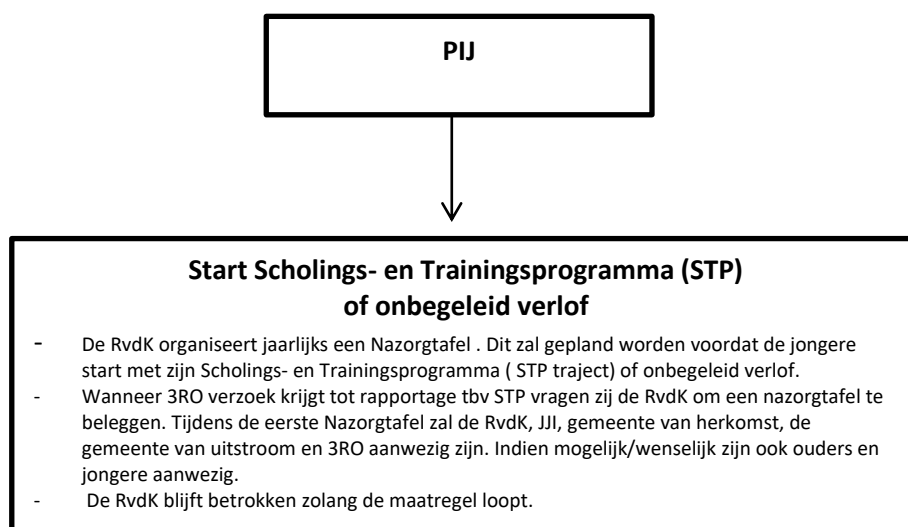
Jongere bekend bij Veiligheidshuis

Onderling overleg: bespreken binnen bestaand overleg of apart beraad.

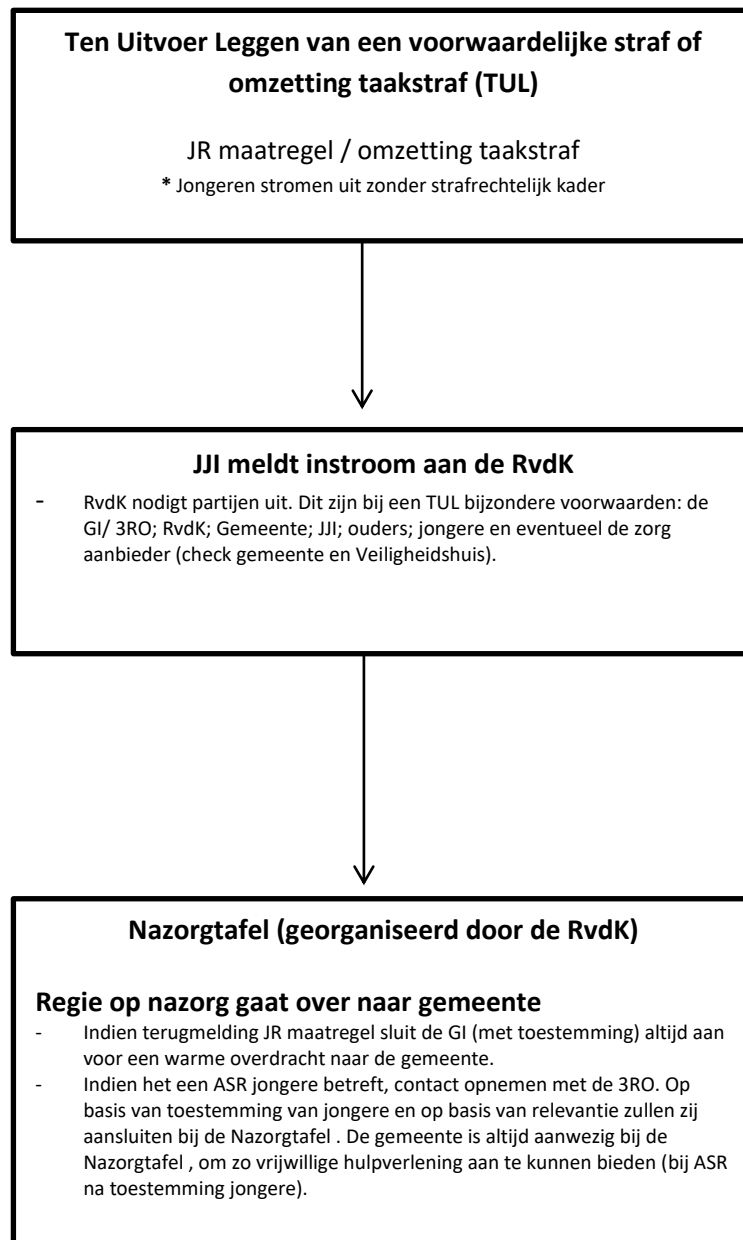
Tijd tot vonnis

2B. Plaatsing in Inrichting voor Jeugdigen (PIJ maatregel)

2C. Zij-instroom/zelfmelders

3. Inhoud van de Nazorgtafel

Tijdens de Nazorgtafel worden de 5 leefgebieden, te weten ID bewijs, zorg, huisvesting, sociaal netwerk, dagbesteding en financiën besproken. Het is van belang dat iedere organisatie (op basis van de beschikbare informatie) deze 5 leefgebieden, voorafgaand aan het overleg, voorbereid. Per leefgebied wordt er tijdens de nazorgtafel een risico taxatie gemaakt (zorgwekkend; matig; goed; n.v.t.; onbekend). Hieronder een verder uitwerking van de leefgebieden.

1. Leefgebied: ID-bewijs

- Heeft de jeugdige voorafgaand aan en na de detentie een geldig ID-bewijs?
- Wat is zijn verblijf status?

2. Leefgebied: Zorg

- Heeft de jeugdige passende zorg voorafgaand aan en na detentie?
 - ✓ Ambulante behandeling/ begeleiding: datum/ organisatie/ toelichting
 - ✓ Intramurale zorg: datum/ organisatie/ toelichting
 - ✓ Maatregel (jeugdreclassering en/ of ondertoezichtstelling): datum/ organisatie/ toelichting
- Is er verdere diagnostiek noodzakelijk?

3. Leefgebied: Huisvesting-Sociaal netwerk

- Waar verblijft de jeugdige voorafgaand aan en na de detentie?
 - ✓ Bij ouders; familie, vrienden; samenwonend met partner; eigen (huur)woning; begeleid, beschermd; maatschappelijke opvang; noodopvang; intramurale/ klinische opname; dak-of thuisloos.

4. Leefgebied: Dagbesteding

- Wat is de bron van inkomsten voorafgaand aan en na detentie?
 - ✓ Onderhouden door ouders/ familie; Inkomen uit werk; uitkering; studiefinanciering; geen wettelijk inkomen.
- Wat is de vorm van dagbesteding voorafgaand aan en na detentie?
 - ✓ Betaald werk; school/ opleiding; leerwerktraject; traject behorende bij uitkering; traject behorende bij intramurale zorg; vrijwilligerswerk; geen vorm van dagbesteding
- Wat is de vorm van vrijetijdsbesteding?
 - ✓ Structurele vrijetijdsbesteding binnen een vereniging; positieve vrijetijdsbesteding buiten een vereniging; problematische vrijetijdsbesteding.

5. Leefgebied: Financiën

- Heeft de jeugdige schulden voorafgaand aan en na detentie?
- Krijgt de jeugdige hulp voorafgaand aan en na detentie?
- Heeft het gezin schulden voorafgaand aan en na detentie?
- Krijgt het gezin hulp voorafgaand aan en na detentie?

Als het om een nazorgtafel ter voorbereiding op de eerste raadkamer gaat, wordt er op basis van bovenstaande informatie, informatie uit de vroeghulp en wat verder ter sprake komt een advies geformuleerd.

Bijlage 1: Begrippenlijst

Voorgeleiding – Raadkamer:

- RvdK: Raad voor de Kinderbescherming.
Indien een jongere in verzekering wordt gesteld en wordt voorgeleid aan de rechter-commissaris bezoekt de RvdK de jongere in het kader van vroeghulp. De RvdK heeft dan een gesprek met jongere telefonisch contact met ouders en informanten. Op basis van deze informatie geeft de RvdK een advies aan de rechter-commissaris over het wel of niet schorsen van de voorlopige hechtenis en de bijbehorende voorwaarden. Tijdens de voorgeleiding zijn naast de jongere: ouders, RvdK en een jeugdreclasseerder aanwezig. Op het moment dat de jongere niet geschorst wordt, en geplaatst wordt in een JJI, organiseert de RvdK een nazorgtafel. Dit overleg vindt zo mogelijk voor de eerste raadkamer plaats. De raadkamer vindt altijd binnen twee weken na de voorgeleiding plaats. Bij de nazorgtafel zijn ouders, jongere, RvdK, jeugdreclassering, gedragswetenschapper JJI en (indien nodig/gewenst) de gemeente aanwezig. Op basis van de 5 leefgebieden, beschikbare informatie en wat er verder ter tafel komt wordt er een advies bepaald voor de raadkamer.
- 3RO: 3 Reclasseringsorganisaties (Reclassering Nederland, Stichting Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering)
- GI: Gecertificeerde instelling voor jeugdbescherming en jeugdreclassering
- ASR: Adolescentenstrafrecht.
Met de invoering van het Adolescentenstrafrecht (ASR) per 1 april 2014 wordt de toepassing van het jeugdstrafrecht verruimd. Er wordt meer rekening gehouden met de ontwikkelingsfase waarin de jongere zich bevindt ten tijde van het plegen van het strafbare feit. Ook komen er verschillende sancties uit het jeugdstrafrecht beschikbaar voor jongvolwassen daders, jongeren van 18 t/m 23 jaar ten tijde van het plegen van het strafbare feit. Dit betekent dat jongeren van 18 t/m 23 jaar, waarbij het jeugdstrafrecht wordt toegepast, in een JJI terecht kunnen komen. De RvdK organiseert ook voor deze jongeren een nazorgtafel, en zal hiervoor de rapporteur van de 3RO uitnodigen.
- PIJ: Plaatsing in een Inrichting voor Jeugdigen
De maximale straf in het jeugdstrafrecht is 2 jaar jeugddetentie. Als de rechter van mening is dat intensieve begeleiding nodig is om herhaling van het misdrijf te voorkomen wordt een PIJ-maatregel opgelegd. Een PIJ-maatregel wordt opgelegd voor drie jaar. De maatregel kan telkens met maximaal twee jaar verlengd worden tot een maximum van zeven jaar indien de maatregel in eerste instantie was opgelegd voor een misdrijf dat gericht is tegen of gevaar veroorzaakt voor de onaantastbaarheid van het lichaam van één of meer personen.

Elke jongere met een perspectiefplan kan in de laatste fase van de straf of maatregel in aanmerking komen voor een scholings- of trainingsprogramma (STP) buiten de inrichting. Als er bij de jongere zicht is op STP meldt de JJI of de medewerker van de 3RO dit bij de RvdK. De RvdK krijgt dan weer een regierol en organiseert een nazorgtafel. Hierbij zijn in ieder geval de 3RO en JJI aanwezig. In de meeste gevallen is er ook een medewerker van de gemeente aanwezig.

De jeugdige verblijft tijdens de deelname aan een STP niet langer in de inrichting, maar gaat terug naar zijn ouders/verzorgers of onder begeleiding op kamers wonen. De jongere heeft de verplichting

om deel te nemen aan een dagprogramma. Minimaal 26 uur per week is de jeugdige bezig met opleiding, training of een werkervaringsplaats. In deze periode staat de jeugdige onder begeleiding en toezicht van de (jeugd)reclassering. Als hij zich niet aan de voorwaarden houdt, kan hij worden teruggeplaatst in de jeugdinrichting. Voor jeugdigen met een PIJ-maatregel van twee jaar kan een STP drie maanden duren. Bij een PIJ-maatregel van vier jaar kan een STP zes maanden duren en bij een PIJ-maatregel van zes jaar maximaal één jaar.

- TUL (ten uitvoerlegging)

De TUL oftewel tenuitvoerlegging kan op twee verschillende manieren ter sprake komen, bij een overtreding van de algemene en/of bijzondere voorwaarden of bij een mislukte taakstraf (werkstraf of leerstraf).

De algemene en bijzondere voorwaarden kunnen zijn vastgesteld gedurende de voorlopige hechtenis, en dus als schorsingsvoorwaarden gelden, of tijdens een kinderrechtzitting waaraan een proeftijd gekoppeld is. Op het moment dat een jongere zich tijdens zijn schorsing voorlopige hechtenis niet aan de voorwaarden houdt, wordt dit door de jeugdreclasseerder aan de RvdK gemeld. In overleg met de Officier van Justitie wordt dan opnieuw een voorgeleiding/raadkamer georganiseerd waar de schorsing kan worden opgeheven en de jongere in een JJI wordt geplaatst. Op het moment dat een jongere zich niet houdt aan de ter zitting gestelde voorwaarden wordt dit eveneens door de jeugdreclasseerder gemeld aan de RvdK. Na goedkeuring door de RvdK kan de jeugdreclasseerder de maatregel terug melden en wordt er in overleg met de Officier van Justitie een zitting gepland om te bepalen of de jongere zijn voorwaardelijke straf moet uitvoeren (tenuitvoerlegging). Dit kan dus betekenen dat de jongere bij een voorwaardelijke jeugddetentie in een JJI geplaatst wordt en zichzelf aldaar moet gaan melden.

Daarnaast staat twee uur taakstraf in het jeugdstrafrecht gelijk aan één dag jeugddetentie. Als een jongere zijn of haar taakstraf niet of onvoldoende uitvoert, waardoor deze mislukt, wordt dit in overleg tussen de coördinator taakstraffen en een gedragsdeskundige van de RvdK gemeld aan de Officier van Justitie en wordt er opnieuw een zitting gepland. Op deze zitting kan worden besloten dat de nog resterende uren van de taakstraf worden omgezet in jeugddetentie. Dit kan dus eveneens betekenen dat de jongere in een JJI geplaatst wordt en zichzelf aldaar moet gaan melden.

Bijlage 2: Ondertekening

1. **Raad voor de Kinderbescherming, namens deze:**

naam: Ellen van Veenen

datum: 9 oktober 2020

2. **Gemeente Den Helder**

datum: 18 november 2020

3. **Gemeente Schagen**

datum: 15 oktober 2020

4. **Gemeente Hollands Kroon**

datum: 21 januari 2021

5. **Gemeente Texel**

datum: 16 september 2020

6. **Reclassering Nederland**

datum: 15 oktober 2020

7. **Reclassering Fivoor**

datum: 16 oktober 2020

8. **De Jeugd en Gezinsbeschermers**

datum: 29 oktober 2020

9. **William Schrikker JBJR**

datum: 14 oktober 2020

10. **Leger des Heils JBJR**

datum: 15 september 2020